

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Az afrikai sertéspestis kapcsán kiadott intézkedések gyakorlati megvalósítása

Csirke László
tájegységi fővadász

Agrárminisztérium Vadgazdálkodási Főosztály
Bükki (203) tájegység

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Az afrikai sertéspestis (ASP) jelentősége

- Az afrikai sertéspestis házi sertések és vaddisznók heveny, lázas tünetekkel, testszerte vérzésekkel járó vírusos betegsége, amely többnyire elhulláshoz vezet.
- A betegség kialakulásáért felelős vírus nagyon ellenálló, nem hőkezelt élelmiszerekben, illetve vaddisznó hullában hónapokig fertőzőképes marad.
- A betegség ellen jelenleg sem vakcina, sem hatásos gyógykezelési mód nem áll rendelkezésre.
- Az ASP legsúlyosabb következménye a sertéságazatot sújtó közvetlen és közvetett gazdasági kártétele.
- Emberre nem veszélyes.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

A betegség tünetei

- Bágyadtság, inkoordinált mozgás.
- Vérzéses tünetek (véres hasmenés, orrvérzés), de ezek nem minden esetben alakulnak ki.
- Bőr vörös elszíneződése.
- Megnagyobbodott, sötét színű lép, pontszerű bevérzések a vesén és a nyálkahártyán.
- A megfertőződött állatok 90-95% 3-7 napon belül elhullik.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

A vírus eredete és terjedése Európában

- A jelenlegi európai járványt okozó vírus 2007-ben jelent meg Grúziában, ahova Kelet-Afrikából hurcolták be ASP vírusával fertőzött sertésből készült étellel.
- 2012-ben Oroszországon át elérte Ukrajnát is, majd 2014-ben az Európai Unió országaiban is azonosították a betegséget.
- Először Lengyelországban, ezt követően Litvániában, Észtországban és Lettországon találtak fertőzött vaddisznót, majd a házi sertésekben is kimutatták az ASP vírusát.
- 2016. decemberében Kárpátalján, a magyarországi határtól mintegy 30 km-re (Nagyszőlősen) egy vadaskertben találtak ASP-ben elhullott vaddisznókat.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

- 2017-ben Csehországban vaddisznókban, Romániában pedig házi sertésekben mutatták ki a betegséget.
- 2018. április 21-én elhullott vaddisznóból vett mintából került megállapításra először hazánkban az ASP kórokozója Heves megyében, majd ezt követően Szabolcs-Szatmár-Bereg, majd Borsod-Abaúj-Zemplén megyében mutatták ki. Nem sokkal később pedig a Heves megyei esetekhez kapcsolódóan Nógrád megyében is felütötte a fejét.
- Azóta hazánkban már Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyében is diagnosztizálták a fertőzést.
- Az EU-ban továbbá Belgiumban és Szlovákiában jelent meg az ASP vírusa.

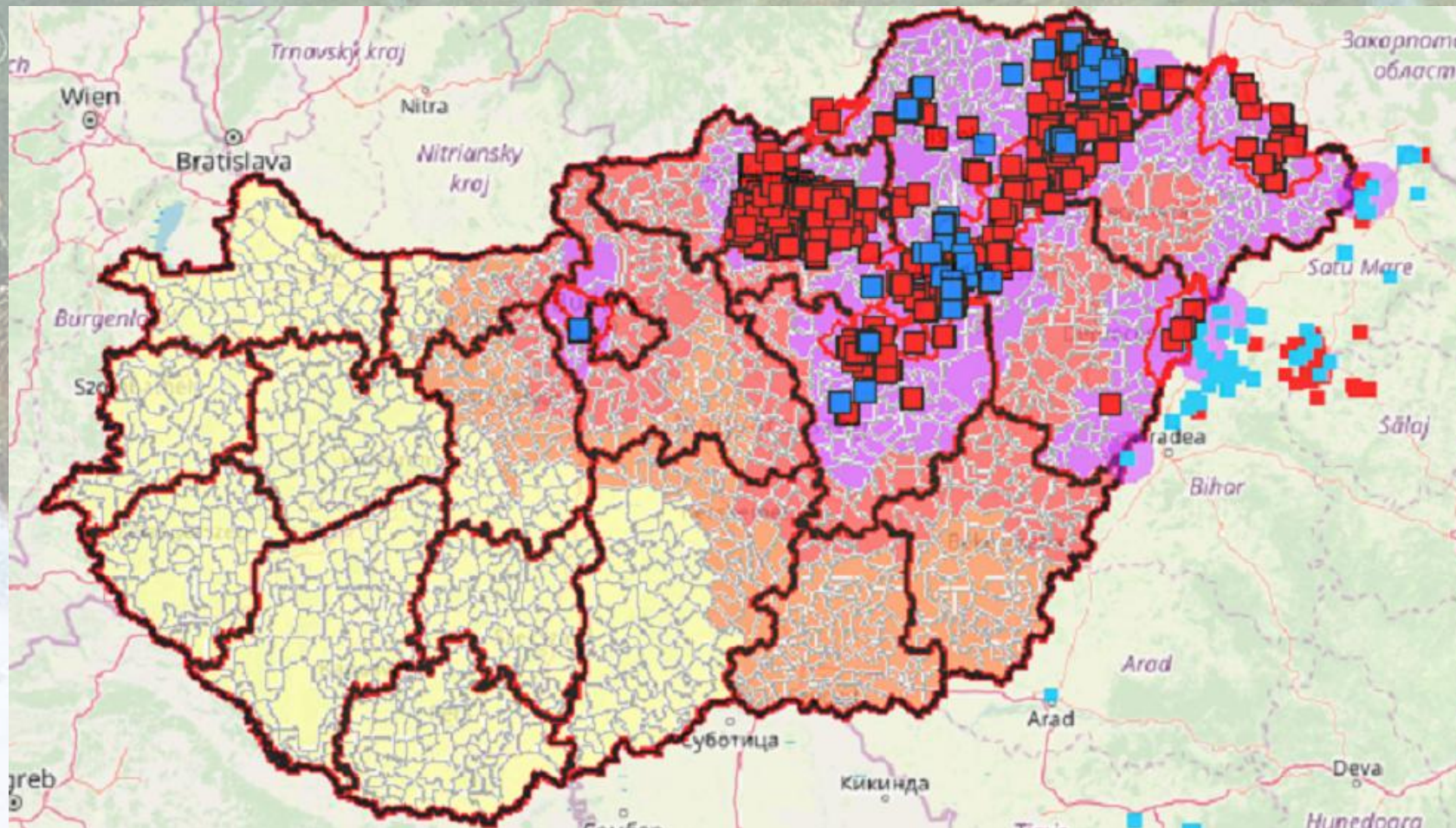
AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

- A vaddisznók közötti terjedés leggyakoribb lehetősége a beteg állattal, illetve a betegségben elhullott állat hullájával való közvetlen érintkezés.
- A vaddisznók természetes mozgásával kb. évi 20-50 km-t terjed a vírus, amelyet a természetes és mesterséges „akadályok” lassíthatnak, gyorsíthatnak, vagy a terjedés irányát módosíthatják.
- A terjedésben az emberi tényező jelentősége kiemelkedő (húskészítmények, ragályfogó tárgyak, fertőzött takarmány, élőállat szállítás).

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Az ASP jelenlegi állapota Magyarországon

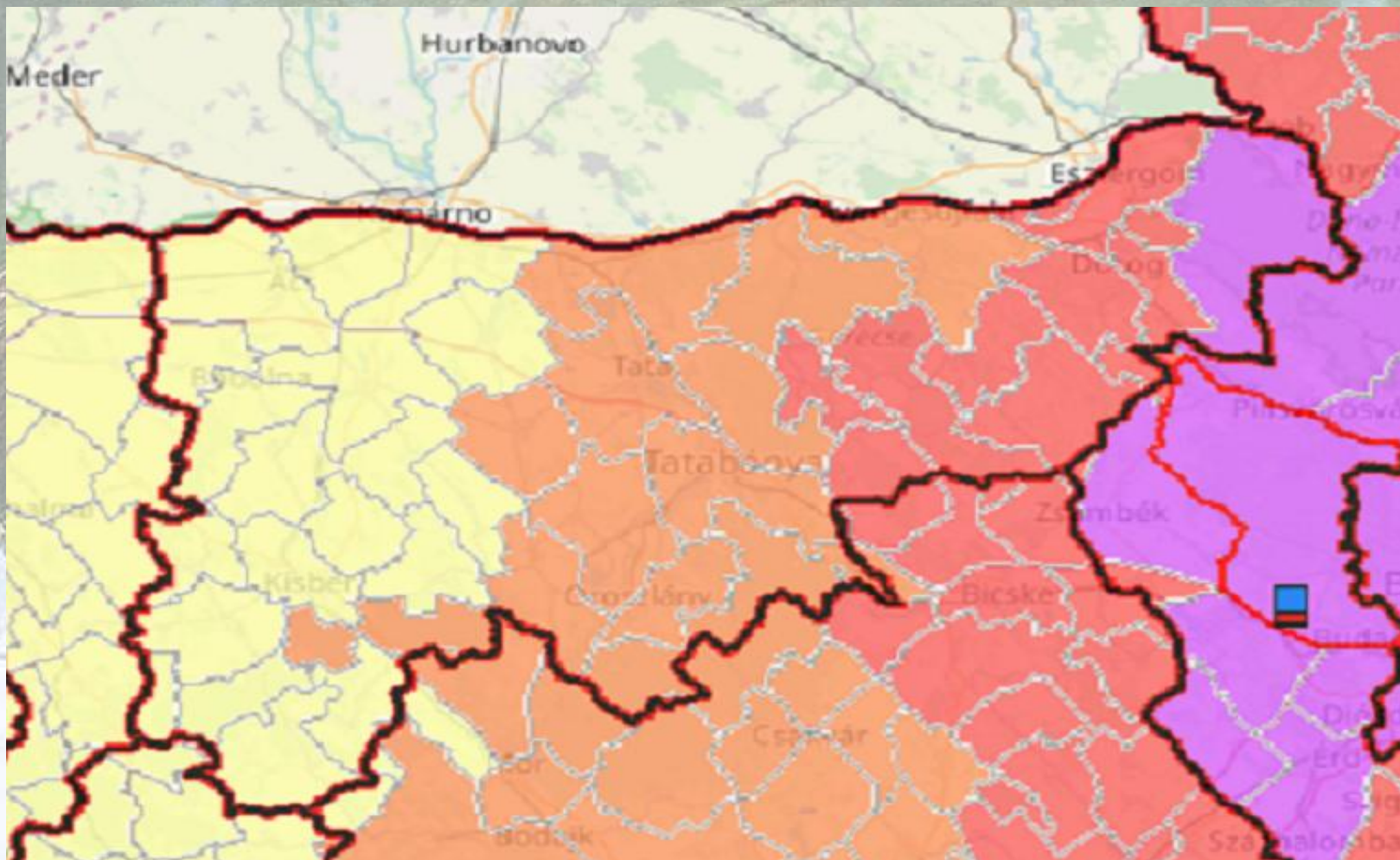

Forrás: www.nebih.hu

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Az ASP jelenlegi állapota Komárom-Esztergom megyében

Forrás: www.nebih.hu

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Az ASP miatt elrendelt kockázati besorolások

- Az Országos Főállatorvos 2/2019. határozata tartalmazza Magyarország afrikai sertéspestis felszámolására vonatkozó mentesítési tervét.
- Az ország területe 5 kockázati zónára van osztva, amelyekben eltérő szintű intézkedéseket kell végrehajtani a vadászoknak, vadászatra jogosultaknak, sertéstartóknak, állatorvosoknak.
 - ASP-vel fertőzött terület szigorúan korlátozott területű (SZKT) része
 - ASP-vel fertőzött terület szigorúan korlátozott területen kívüli része
 - Magas kockázatú terület
 - Közepes kockázatú terület
 - Alacsony kockázatú terület

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Fertőzött terület szigorúan korlátozott része (SZKT)

1. Vadászat szabályozása

- Tilos a vaddisznó vadászata.
- Valamennyi egyéb vadászható állatfajra vonatkozóan az egyéni- és társasvadászatot a HJK vezetője ideiglenesen felfüggeszti.
- Egyéni és társas vadászatot minden vadászható állatfaj vonatkozásában (a vaddisznó kivételével) a HJK vezetője engedélyezheti.
- A betegség első megállapítást követően a HJK vezetőjének el kell rendelni a vaddisznók egyedi ivar és korosztály szerinti diagnosztikai kilövését. Ugyanakkor vaddisznóra csoportos diagnosztika kilövést nem lehet végezni.
- Egyéni és társas vadászatot csak az állategészségügyi hatóság által szervezett, vagy e-learning képzés keretében online elvégezhető járványvédelmi képzésen eredményes vizsgát tett vadász folytathat.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

2. Aktív közreműködésre kötelezés

- A járványügyi intézkedések betartása érdekében a járási főállatorvos aktív közreműködésre kötelezi a vadászatra jogosultat, vagy magánszemélyt.
- Aktív közreműködés keretében kell végezni a vaddisznók diagnosztikai kilövését és a mintavételt, valamint a vaddisznó hullák keresését és azok ártalmatlanítását.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

3. Elhullott vaddisznók szervezett keresése

- Az SZKT-n azonnal meg kell kezdeni az elhullott vaddisznók szervezett keresését, amelyet a mentesítési terv 1. függelékében foglalt részletes szabályoknak megfelelően kell végrehajtani. A feladat elvégzéséért állami kártalanítás jár.
- A vadászatra jogosultaknak a vaddisznók élőhelyéül szolgáló területet olyan területegységekre kell felosztania, amelyet egy ember maximum 4 óra alatt be tud járni.
- Május 01-től szeptember 30-ig terjedő időszakban hetente kétszer, még október 01-től április 30-ig terjedő időszakban hetente egyszer kell elvégeznie a szűrést.
- A tárgyhónapról elkészített kimutatást tárgyhónapot követő 10. napig kell benyújtani az aktív közreműködést elrendelő járási főállatorvosnak, még a bejárás tényét rögzítő fotókat 1 évig meg kell őrizni.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

4. Az ártalmatlanításra és a kilőtt vaddisznók testére vonatkozó szabályok

- Az SZKT-n elhullott vaddisznókat, a tünetek miatt diagnosztikai célból és az állomány gyérítés érdekében diagnosztikai célból kilőtt vaddisznókat ártalmatlanítani kell. Jelenleg 4 féle módját alkalmazzák.
 - Elhullva talált vaddisznó helyben elásása
 - Hullagödör
 - Gyűjtőpont
 - Körjárat
- A HJK vezetője eseti engedélyt adhat arra, hogy a diagnosztikai célból kilőtt egyedek egy részét negatív virológiai vizsgálati eredménnyel a vadászatra jogosult magánfogyasztásra a fertőzött területen belül felhasználhassa.
- A fertőzött terület SZKT-n belüli részén a trófeát felhasználni még negatív eredmény birtokában sem szabad.

Elhullott vaddisznó helyben elásása

Hullagödör

Gyűjtőpont

Körjárat

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

5. Állami kártalanítás

- Minden szabályosan elvégzett feladatért az aktív közreműködésre kötelezettnek, illetve a diagnosztikai kilövésrel terítékre került vaddisznók után annak a vadászatra jogosultnak, akinek a területén a kilövés megtörtént, állami kártalanítás jár.
- Elhullott vaddisznók szervezett keresése: **nettó 250 Ft/óra**
- Elhullott vaddisznó megtalálása: **nettó 23.250 Ft/vaddisznó**
- Elhullott vaddisznóból történő mintavétel: **nettó 10.000 Ft/vaddisznó**
- Elhullott vaddisznó ártalmatlanítása (elásása) (amennyiben az elhullott vaddisznók testének 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóba történő szállítása akadályba ütközik): **nettó 23.250 Ft/vaddisznó**
- Vaddisznóhullák gyűjtőhelyre történő beszállítása: **nettó 23.250 Ft/nap**
- Vaddisznóhulla gyűjtőhely üzemeltetéséért járó díj: **nettó 7.000 Ft/nap**
- Vaddisznó egyedi diagnosztikai kilövése: **nettó 5.000 Ft/vaddisznó**
- Vaddisznó egyedi diagnosztikai kilövését követő szabályos mintavétel: **nettó 3.100 Ft/vaddisznó**

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

- A diagnosztikai kilövésrel terítékre került, majd ártalmatlanított vaddisznó után az alábbiak szerinti kártalanítás illeti meg azt a vadászatra jogosultat, amelynek területén a vaddisznót kilőtték. A súlyok zsigerelt testtömegre értendők.
- 1. malac (20 kg alatt) – **25.000 Ft**
- 2. süldő (20-30 kg között) – **35.000 Ft**
- 3. süldő (30-50 kg között) – **50.000 Ft**
- 4. koca (50 kg fölött) – **60.000 Ft**
- 5. kan (50 kg fölött) – **100.000 Ft**

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

6. A vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

- Minden vaddisznót vagy vaddisznót is tartó vadaskertet, vadasparkot és vadfarmot az SZKT elrendelését követő 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni, hogy megakadályozzuk a szabadtéri vaddisznóállománnyal való érintkezést.
- Ha ez határidőre nem történik meg, az állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni.
- Minden vaddisznót vagy vaddisznót is tartó vadaskert esetében a HJK vezetőjének intézkednie kell arról, hogy a vadaskertben található vaddisznó állomány az adott vadászati év végéig diagnosztikai kilövés keretében, az arra vonatkozó kártalanítási eljárás mellett felszámolásra kerüljön.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

7. A takarmányozás szabályai

- A szabadtéri vaddisznóállomány fenntartó célú etetése tilos.
- A vaddisznóállomány gyérítése, illetve annak előkészítése céljából a vadászatra jogosult területéhez mérten, havonta legfeljebb 10 kg/km² takarmányt helyezhet ki a leshelyek közelében kialakított szórókon.
- A vadászatra jogosultnak nyilvántartást kell vezetnie az e célból felhasznált takarmányokról.
- Egyéb fajok etetését úgy kell megoldani, hogy az ilyen célból kihelyezett takarmányhoz a vaddisznó ne férhessen hozzá.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

8. Élő vaddisznó szállítása

- Az SZKT-ről élő vaddisznó nem szállítható ki, továbbá a területen belüli szállítás is tilos, a mentesítési terv 2.2.2.8.2. pontjában foglaltak szerint megadott eseti engedély kivételével.
- Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

ASP-vel fertőzött terület szigorúan korlátozott területen kívüli része

- **Különbség az SZKT-hoz képest**
 1. A fertőzött területnek az SZKT-n kívüli részén a HJK vezetője engedélyezheti a vaddisznók csoportosan végrehajtott diagnosztikai kilövését is.
 2. A HJK vezetője eseti engedélyt adhat arra, hogy a diagnosztikai célból kilőtt egyedek egy részét, illetve a kan trófeáját negatív virológiai vizsgálati eredménnyel a vadászatra jogosult magánfogyasztásra a teljes fertőzött területen belül felhasználhassa.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Magas kockázatú terület

1. Vadászat szabályozása

- A magas kockázatú területen szabadtéri vaddisznó társasvadászatot csak a HJK vezetőjének egyedi engedélye alapján lehet tartani.
- A magas kockázatú területen a HJK vezetőjének el kell rendelni a vaddisznók egyedi ivar és korosztály szerinti diagnosztikai kilövését.
- A diagnosztikai kilövés során az előírt egyedszámok 40%-át szeptember 30-ig kell teljesíteni minden vadászati évben.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

2. Aktív közreműködésre kötelezés

- Ugyanaz, mint a fertőzött területen.

3. Elhullott vaddisznók szervezett keresése

- Ugyanaz, mint a fertőzött területen.

4. A takarmányozás szabályai

- Ugyanaz, mint a fertőzött területen.

5. Állami kártalanítás

- Az eljárás ugyanaz, mint a fertőzött területen.

1. malac (20 kg alatt) – **25.000 Ft**

2. süldő (20-30 kg között) – **35.000 Ft**

3. koca (50 kg fölött) – **60.000 Ft**

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

6. Az ártalmatlanításra és a kilőtt vaddisznók testére vonatkozó szabályok

- Az ártalmatlanítás módjai ugyanazok, mint a fertőzött területen.
- A magas kockázatú területen kilőtt valamennyi vaddisznó teste, illetve a kan trófeája csak az elvégzett virológiai (PCR) vizsgálat negatív eredményének kézhezvételét követően használható fel.
- A virológiai vizsgálat negatív eredményének megérkezését megelőzően a vaddisznók teste a vadászterületet nem hagyhatja el, a felhasználás nélkül ártalmatlanításra kerülő testek kivételével. A testeket a Nébih által biztosított vagy a vadászatra jogosult által beszerezett vadhűtőben kell tárolni.
- A HJK vezetője engedélyezheti, hogy a szomszédos vadászatra jogosultak egy vadhűtőt közösen üzemeltessenek.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

- Ha a vadászatra jogosult nem rendelkezik vadhűtővel a HJK vezetőjének engedélyével a felhasználásra szánt testeket már a negatív virológiai eredmény megérkezése előtt elszállíthatja egy a vadászterületen kívüli, de még a magas kockázatú területen belül található vadbegyűjtőbe.
- A magas kockázatú területről a kilőtt vaddisznók teste a negatív eredmény birtokában is csak magyarországi rendezetettési helyre szállítható.
- Ha a magas kockázatú területen a vadászatra jogosult a kilőtt vaddisznók testét nem tudja értékesíteni, akkor testeket 1. kategóriájú állati eredetű mellékterméknek kell tekinteni és mintavétel után állami költségre ártalmatlanítani kell.
- Az állami kártalanítás alapja a kilőtt egyed zsigerek nélküli becsült tömegének és az előző vadászati évi országos kilogrammonkénti átvételi ár átlagának szorzata, az 1 év alatti egyedek esetében az így kiszámított összeg duplája jár.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

7. A vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

- Minden vaddisznót vagy vaddisznót is tartó vadaskertet, vadasparkot és vadfarmot 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni.
- Ha ez határidőre nem történik meg, az állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni.

8. Élő vaddisznó szállítása

- Élő vaddisznót a magas kockázatú területen kívülre tilos kiszállítani. A magas kockázatú területen belül is csak engedélyezett vadfarmról, vadaskertből vagy vadasparkból a járási főállatorvos engedélyével szabad élő vaddisznót kiszállítani.
- Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegették.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Közepes kockázatú terület

1. Vadászat szabályozása

- A közepes kockázatú területen sem a vaddisznók egyéni és társas vadászata, sem az egyéb vadászható állatfajok egyéni és társas vadászata állategészségügyi szempontból nem esik korlátozás alá.
- A közepes kockázatú területen a HJK vezetőjének el kell rendelni a vaddisznók egyedi ivar és korosztály szerinti diagnosztikai kilövését.
- A diagnosztikai kilövés során az előírt egyedszámok 40%-át szeptember 30-ig kell teljesíteni minden vadászati évben.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

2. Aktív közreműködésre kötelezés

- Ugyanaz, mint a fertőzött területen.

3. Elhullott vaddisznók szervezett keresése

- Ugyanaz, mint a fertőzött területen.

4. Állami kártalanítás

- Az eljárás ugyanaz, mint a fertőzött területen.
 1. malac (20 kg alatt) – **25.000 Ft**
 2. süldő (20-30 kg között) – **35.000 Ft**
 3. koca (50 kg fölött) – **60.000 Ft**

5. A takarmányozás szabályai

- A közepes kockázatú területen nincsenek a takarmányozásra vonatkozó szabályok.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

6. Az ártalmatlanításra és a kilőtt vaddisznók testére vonatkozó szabályok

- Az ártalmatlanítás módjai ugyanazok, mint a fertőzött területen.
- A közepes kockázatú területen az ASP szempontjából nem vonatkoznak speciális szabályok a vadászat során kilőtt vaddisznók testére.

7. A vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

- Minden vaddisznót vagy vaddisznót is tartó vadaskertet, vadasparkot és vadfarmot 90 napon belül kettős kerítéssel kell körülvenni.
- Ha ez határidőre nem történik meg, az állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

8. Élő vaddisznó szállítása

- Élő vaddisznót a közepes kockázatú területen kívülre tilos kiszállítani. A közepes kockázatú területen belül is csak engedélyezett vadfarmról, vadaskertből vagy vadasparkból a járási főállatorvos engedélyével szabad élő vaddisznót kiszállítani.
- Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

Alacsony kockázatú terület

1. Vadászat szabályozása

- Az alacsony kockázatú területen sem a vaddisznók egyéni és társas vadászata, sem az egyéb vadászható állatfajok egyéni és társas vadászata állategészségügyi szempontból nem esik korlátozás alá.

2. Aktív közreműködésre kötelezés

- Az alacsony kockázatú területen csak abban az esetben kell alkalmazni az aktív közreműködésre kötelezést, ha elhullott vaddisznó jelentenek. Ilyen esetben a hulla megtalálóját kell közreműködésre kötelezni.

3. Elhullott vaddisznók szervezett keresése

- Az alacsony kockázatú területen nem kell szervezeten keresni az elhullott vaddisznókat, de a vadászatra jogosultak kötelesek írásban bejelenteni, az illetékes megyei főállatorvos által megadott módon, minden tudomásukra jutott elhullott vaddisznót.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

4. Állami kártalanítás

- Alacsony kockázatú területen az alábbi tevékenységek szabályos elvégzéséért jár állami kártalanítás.
- Elhullott vaddisznó megtalálása: **nettó 23.250 Ft/vaddisznó**
- Elhullott vaddisznóból történő mintavétel: **nettó 10.000 Ft/vaddisznó**
- Elhullott vaddisznó ártalmatlanítása (elásása) (amennyiben az elhullott vaddisznók testének 1. kategóriájú állati eredetű melléktermék feldolgozóba történő szállítása akadályba ütközik): **nettó 23.250 Ft/vaddisznó**
- Vaddisznóhullák gyűjtőhelyre történő beszállítása: **nettó 23.250 Ft/nap**

5. A takarmányozás szabályai

- Az alacsony kockázatú területen nincsenek a takarmányozásra vonatkozó szabályok.

6. Az ártalmatlanításra és a kilőtt vaddisznók testére vonatkozó szabályok

- Az alacsony kockázatú területen az ASP szempontjából nem vonatkoznak speciális szabályok a vadászat során kilőtt vaddisznók testére.

AGRÁRMINISZTERIUM
VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY

7. A vadaskertekre, vadasparkokra, vadfarmokra vonatkozó egyéb előírások

- A járási főállatorvos köteles gondoskodni arról, hogy az alacsony kockázatú területen minden vaddisznót, vagy vaddisznót is tartó vadaskertben, vadasparkban és vadfarmon rendszeresen ellenőrzésre kerüljön, hogy nem történik-e az előírások ellenére élelmiszerhulladék (moslék) etetés.
- Az érintett állományt állami kártalanítás nélkül ki kell löni, ha bizonyítást nyer, hogy az élelmiszerhulladék (moslék) etetésre vonatkozó tilalmat megszegték.

8. Élő vaddisznó szállítása

- Élő vaddisznót az alacsony kockázatú területről a közepes vagy a magas kockázatú területre kiszállítani tilos, illetve ezekről a területekről, a közepes kockázatú területre vonatkozó a mentesítési terv 4.2.8.2. pontjában leírt engedmény kivételével, tilos az alacsony kockázatú területre élő vaddisznót szállítani.
- Az olyan vadaskert, vadaspark vagy vadfarm vaddisznóállományát állami kártalanítás nélkül ki kell löni, illetve fel kell számolni, ahol bizonyítást nyert, hogy a szállítással kapcsolatos szabályokat megszegték.

•

**Köszönöm a
figyelmet!**

